

1. Üks möödunud aasta tippündmisi oli Rio olümpiamängud. Viimasel hetkel, rahvusvahelise alaliidu (ISSF) kvoodi alusel, pääses võistlema ka pildil olev Põlvamaa mees. **Kes?** (Kui nimetate spordiala, saate 1 punkti)

2. See segu koosneb 59% lämmastikust, 21% vesinikust, 9% süsinikdioksiidist, 7% metaanist ja 4% hapnikust. Vaatamata suhteliselt suurele kütteväärtusele ja laiale levikule, see „loodusvara“ siiski kütusena kasutust ei leia. **Mis nime all tunneme seda segu?**

3. Ajalehega "Kaja" kaasas olnud õhuke pildileht tõi 1920- ndate alguses üsna nigelas fotokvaliteedis ajalehepaberil ülevaate aasta olulistest sündmustest. Üks pilt pühendati lootustandvale ettevõtmisele Hiiumaal. Pildil esiplaanil on ehitus, mis spetsiaalselt selle ettevõtmise jaoks rajati, ja millesarnaseid Eestis väidetavalt varem, ega hiljem ehitatud ei ole. Oodatud edu ettevõtmine siiski ei toonud. **Mis otstarbega hoone on pildil?**

4. Kui maailma ühelt rikkamalt inimeselt (Forbesi andmetel 13. koht) küsiti, kust talle varanduse toonud hiigelettevõtte nime sai, vastas ta: “ 1926 aasta 30. märtsil sündis Agunnarydi külas, Elmtarydi talus poisslaps nimega Ingvar Kamprad“. **Nimetage ettevõtte!**

5. Pildil olev „kunstivorm“ ei ole väga vana (arvatavasti mõnikümmend aastat). Siiski ei viljeleta seda vaid kunsti pärast. **Mis on sellise „kunsti“ peamine eesmärk?**

6. 19. sajandi alguses oli kõrgseltskonnas väga trendikas jäljendada fotot, kus Napoleon hoiab ühte oma kätt põues (nii nagu näha allolevatel fotodel). Seda peeti väärikuse sümboliks ja paljud naised tahtsid fotodel samas poosis olla. Väidetavalt Napoleonile aga ei meeldinud, et naised teda jäljendavad ja ta andis välja korralduse, mis edaspidi naistel Napoleoni matkimise keeruliseks tegi. **Mis oli selle korralduse sisu?**

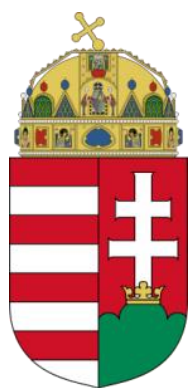

7. Pildil on Ida-Siberis asuv „maailma kalleim auk“ sügavusega 525m , diameetriga 1200m. Augu kohal tekkivate tuulekeeriste tõttu on keelatud lennukite ja kopterite ülelennud sellest. Augu rajamist alustati 1957 aastal ja paljuski aitas just see auk N Liidul peale sõda sotsialistlikuks superriigiks saada. Auk on kasutuses tänaseni. **Millega on tegemist?**

8. Eurostati andmetel on Eestis on rasvunud inimeste osakaal üks kõrgemaid Euroopas – 20,4% täiskasvanud elanikkonnast. On ainult kolm riiki, kus olukord veel hullem. Nimetage need!

(Vihjeks kahe küsitava riigi vapid ja pilt kolmanda pealinnast)

9. Itaalia keele kõneleja jaoks *chiocciola* ehk tigu.

Ungari keele kõneleja ütleb *kukac*, mis tähendab ussikest või tõuku.

Saksa keeles *klammeraffe* ehk haardahv ehk ämblikahv.

Hollandi keeles öeldakse *apestaart* ehk ahvisaba.

Taani keeles öeldakse enamasti *snabel* ehk elevandi lont

Iisraelis öeldakse *strudel*, nagu see tore pirukas, mis on eesti keeles strudel.

Tšehhis ja Slovakkias öeldakse *zavináč* ehk rollmops ehk heeringa- või räimerull.

Rootsis öeldakse *kanelbulle* ehk kaneelirull.

Eestis on kasutatud nimesid kassisaba ja kapsas.

Mis see on? Joonistage vastus vastuselehele.

10. California indiaanlaste legendi järgi ronis metsatulekahju ajal hulk hiiri selle puue käbi soomuste vahele peitu ning sellest ajast on käbisoomuste vahel näha hulk hiiresabasid, millest kummalgi pool paistavad hiire tagajalad. **Mis puu?**

11. Piltidel on ühe kergejõustikuala valitsev eesti meister ja valitsev maailmameister. **Mis ala?**

(Vihjeks olgu öeldud, et Eestil on sellelt alalt olümpiamängudelgi ette näidata tulemus, mille pärast häbenema ei pea)

12. Kes on kirjutanud järgnevad luuleread?

Ma sõuan merel ja sõuan,
üht saart mina otsin säääl.
Seda kaua ju otsinud olen
laia lageda mere pääl.

Mõnd saart on määratus meres,
mõnd sadamat vilusat.
Oma saart aga mina ei leia,
oma unistust ilusat.

Ma sõuan merel — ja hõljun
ja lained hõljuvad ka,
kõrgel kiiguvad, liiguvad pilved —
oma saart aga otsin ma.

13. Renee Descart oli esimene, kes tänapäeval kümnete miljonite inimeste jaoks igapäevase abivahendi idee üles joonistas. Esimese töötava ja kasutatava (küll väga ebamugava) valmistas 1887 Adolf Fick. Tänapäevasel kujul kasutamiseks pidid sekkuma tšehhi päritolu keemikud Otto Wichterle ja Drahoslav Lim. Väidetavalt peaks tänapäeval iga viies profisportlane selle „toote“ puudumisel spordist loobuma. Eriti tänulikud toote leiutajatele on pallimängude ja kahevõitlusalade harrastajad. Väga suure tõenäosusega kasutab seda abivahendit hetkel mõni inimene ka siin saalis. **Mis tootest jutt?**

14. *Syzygium aromaticum* on üks vanimatest maitsetaimedest. Maitseainena kasutatakse valkjasroosade õite pungi, mis enne puhkemist ära korjatakse ning pärast kuivatatakse. Taime aroom on tugev, peaaegu põletav, nii et tema kasutamisel tuleb olla ettevaatlik. Selle maitseaine suurimad tootjad maailmas on Indoneesia (30 000 tonni), Madagaskar (15 000 tonni), Tansaania, Brasiilia ja Sri Lanka. **Nimetage maitseaine!**

15. Kes on piltidel?

16. Sel aastal sureb keeleteadlane Johannes Aavik, aga ka Pablo Picasso, USA toob välja väed Vietnamist, Tšiili presidendiks saab Augusto Pinochet, ETV-s algab saatesari „Mõmmi ja aabits“. **Mis aasta?** ($\pm 1a = 1p$)

17. Golfi hoovus ei vaja lähemat tutvustamist vist kellelegi. Just tänu sellele Atlandi ookeani soojaveelisele hoovusele on elu Maarjamaalgi aastaringsest võimalik. Vähem teada on aga Golfi hoovuse „abikaasa“ ehk Atlandi ookeani külmaveeline hoovus, mis ookeanis stabiilse veeringluse tekitab. See kalarikas hoovus on oma nime saanud ühe eestlastegi jaoks populaarse turismisihtkoha järgi. **Nimetage Golfi hoovuse „teine pool“.**

18. Selle poolmütoloogilise tegelase kujunemislugu on järgmine: *Ta elas Myra linnas Väike-Aasias. Linnas elanud ka kaupmees, kellel olnud kolm tütar. Kaupmees laostus, ega saanud seetõttu tüdrukuid mehele panna. Isal ei jäänud muud üle, kui leppida kokku, et tüdrukud lõbumajale müüa. Kuiseda aga kuulis, hakkas tal tüdrukutest hale ning võttis kukru kuldrahaga ja viskas selle öö varjus läbi akna naabermajja. Naabrimees tänas jumalat ja sai tütreid ausalt mehele panna. Teises legendis jutustatakse, et kord, kui Myra linnas valitses nälg, seisid sadamas viljalastis laevad.veenid meremehi jätma igasse laeva vaid sada külimittu vilja, ülejäänud aga vaestele jagama. Ta kinnitas, et kaalumisel puudujääki ei märgata. Meremehed tegidki nõnda ja ei kahetsenud tehtut.*

Aastaid hiljem valis Myra linnoma piiskopiks, pärast surma kuulutati ta pühakuks. **Kirjutage vastuseks punktiiridel puuduv nimi või küsitav mütoloogiline tegelane.**

19. Selle geeniuse kohta saab eestikeelselt Wikipedia lehelt teada üllatavalt vähe: Küsitav (21. september 1934 Montréal – 7. november 2016 Los Angeles) oli Kanada laulukirjutaja, laulja, luuletaja ja romaanikirjanik. Tema vanemad olid juudid; isa Nathan oli pärit Poolast ja ema oli emigreerunud Leedust. Ta suri 82 aasta vanuselt. Tema loodud lugu *Hallelujah* kuulub sel sajandil eniminterpreteeritud lugude esikolmikusse. **Kes?**

20. Grammy auhinda parimale rokkartistile antakse välja alates 1980 ndast aastast. Enamasti on välja antud nii parima meesrokklaulja kui ka parima naisrokklaulja auhind. Ainult aastatel 1988, 1992, 1994 ja 2005 kuulutati välja parim rokkartist. Läbi aegade on ainult üks artist selle auhinna võitnud viiel korral. Esimest korda aastal 1985 albumiga *Dancing in the Dark* viimast korda aastal 2006 albumiga *Devils & Dust*. Pilt küsitavast on pärit möödunud aastast. **Kes?**

VASTUSED:

1. Peeter Olesk. Olümpia kiirlaskmine
2. Kõhugaas (peer)
3. Nafta puurtorn
4. IKEA
5. Lõvirünnakute ennetamiseks (kiskjad kardavad silmsidet)
6. Naisteriiitel nõöbid teisele poole
7. Teemandikaevandus
8. Malta(26%), Läti(21,4%), Ungari(21%)
9. @
10. ebatsuuga
11. kõrgushüpe (Karl Lumi ja Derek Druin)
12. Gustav Suits
13. Kontaktläätсед
14. Nelk
15. Matti Nykänen ja Urmas Vaino
16. 1973
17. Kanaari hoovus
18. Nicolaus (jõuluvana)
19. Leonard Cohen
20. Bruce Springsteen